לאוין קלח: בה ג מיי׳ פ״ז מהל׳ ד סמג לאוין מה טוש"ע י"ד סי' קלט סעיף א: ר ד מיי פ"א מהל כלים הלכה ט סמג עשין רמו: בז ה מיי שם פ"ו הלכי א ופי"א הלכי א סמג

בח ו מיי׳ שם פי״ב הלכה ב ז מיי שם הלכה י: ל ח מיי שם הלי ט: לא ט מיי פ"ו מהלי שאר אבום הנוומאה

מוסף רש"י

כל עץ. משמע דיין, דכתיב (דברים כג) כי כד עץ. מבני. דכתיב (דברים כג) כי האדם עץ השדה ומוקמינן לים בחלמיד וחוהדריו (שבת מו.).

רבינו חננאל

ר׳ עקיבא אומר חילוף . הדברים של עובד כוכבים אלהיהם תשרפון באש . משעת עשיה שנפסל נאסר . באש: שמואל רמי כתיב פסילי אלהיהם תשרפוז הא כיצד פסלו לאלוה תשרפון באש. פסלו מאלוה ולקחת לך. עבודת כוכבים של ישראל אינה אמורה אלא עד שחערד. ר' עקיבא שנאמ ארור האיש אשר יעשה מסל ומסכי וגוי ושח כסחי שבסתר. והיא עבודתה. ימניז שטעונה גניזה שנא׳ עץ] אצל מזבח ה' וגו' מה מזכח טעון גניזה אף אשרה טעונה גניזה. ור׳ שמעאל האי קרא מיבעי ליה לכדריש לקיש דאמר . שאינו הגון כאילו נטע . אשרה שנאמר לא תטע לך אשרה כל עץ וגו'. וסמיך ליה לעיל מן הענין . שופטים ושוטרים תתז לד תלמידי חכמים כאילו נטע אצל המזכח שנאמר אצל מזבח ה' אלהיך אשר תעשה לך: בעי רב המנונא ריחד כלי לערודת כוכרית. . פירוש רצף כלי בכור לשם כוכבים עבודת יאמרינז מאי קמבעיא ליה לים משמשי עבודת כלים נינהו. והיא לשם עכודת כוכבים דעוכד בוכבים קאמר. בין לר׳ מכבים קאמר בין לר׳ שמעאל בין לר׳ עקיבא שטוכאל בן לו כקבא אין אסורין אלא משיעבד. דהא לא חלקו אלא בעבודת כוכבים עצמה. ואסיקנא לשם עבודת דר׳ ישמעאל דאמר עבודת כוכבים דישראל אסורה כוכבים כי עבודת כוכבים אסורין מיד אי לא. ואמרינן אמאי בעי ריתך

כל הללמים (דף מה. ד"ה אלהיהם) דשאני התם דכתיב בסתר: ו**אימא לדעובד לוכבים.** עד שתעבד: ור"ע. דאמר בשל (מהנים קו) ויאכלו זבחי מתים ומיניה נפקא לן תקרובת עבודת כוכבים

אמורה אבל גבי טבודה כוכביה של מחובר לא מלינו איסור בתקרובתו אלא גבי כלים כדמסיק הכא (ו) ואע"ג דדברי קבלה הן עד דאתא דוד גמרא גמירי לה ואתא דוד ואסמכיה לקרא: ורבי עקיבא דלא מקיש בו'. האי ס (ואת) לא הוצרך אלא לאפוקי מדרשא דר׳ ישמעאל דאילו ר"ע טעמא מפסילי אלהיהם: מה מובח מעון גניוה. כמו כלי שרת דאמרינן שגומה אף אשרה טעונה גניזה פירוש ביעור בלא הנאה כמו עגל ששחקוהו וזרוהו ומיהו מעגל ליכא למילף (י) בין לר׳ יוסי בין לרבנן דלר׳ יוסי שמא בשביל כבודן של ישראל שאירעה להם תקלה וקלון על ידו עשה כן ולרבנן בקש לבודקן כסוטות: תבעי ליה שאר שומאות דרבנן. פירוש בכלים שנטמאו במשקין כמו שפ״ה ובכלים שעיקר טומאתן דאורייתא דאילו בכלי זכוכית תנן ובפ"ק דשבת (דף טו.) מייתי לה דאין חוזרין לטומאה ישנה והיינו משום דעיקר טומאתן אף בשרך ובמת מגבם אינם אלא מדרבנן:

מקיש אלהום. למקומות דאוקמינן בכלים: מה כלים עד שיעבדו. תבהר ענין לכלים. ולא דמי לתקרובת הר שהתרנו לעיל בפ׳ בד א = מיי פ"ג מהל דכתיב [דברים יב] אשר עבדו שם: השחא גניוה בעיא. דילפינן לקמן מושם ישראל עד שתעבד האי תועבת ה׳ ושם שו לאו דמיתסר משעת עשייתה וקרא כי כתיב בפעור כתיב שהוא תלוש ונאסר ולהכי תקרובתו אלא ה״ק ארור משעת עשייה דעשייה

מביחתו לידי תועבה שעובדה: שפוסל אלוהו. שיכול לבטלו: כחיב לא מחמוד וכסיב ולקחת לך. ותרוייהו בחד קרא ורישא דקרא פסילי אלהיהם תשרפון באש לא תחמוד וגו': ה"ק פיסנו לאנוה. שיפה לעבודת כוכבים לא תחמוד: פסלו מאלוה. שבטלו מלשון פסולת ולקחת לך דפסילי דרישא דקרא תרי גווני משמע ודרשינן ליה אאיסור ואהיתר דקרא: דברים שבסתר. עבודות שבסתר הוא עובדה שלא ישמעו ב"ד ויסקלוהו: שטעונה גניזה. דכשהיא שלימה (כ) גנוזה בקרקע: מה מובח טעון גניוה. דהא אסור בהנאה: אלל מובח. תלמידי חכמים. דאשירה אוקמינן בדיין שאינו הגון הלכך מזבח נמי בגברי: **ריחך כלי**. כלי שנשבר והקיש עליו בקורנס עד שריקעו ונתפשט ונתמלא פגימתו: בין לר' ישמעאל כו' משמשי עבודת כוכבים של עובד כוכבים אין אסורין עד שיענדו. כדאמרן לעיל (דף נא:) הביאום ולא נשתמשו בהן יכול יהו אסורין ת"ל אשר עבדוי ור"ע בעבודת כוכבים עצמה פליג אבל בכלים לא פליג: משמשין. דישראל ממשמשי עבודת כוכבים דעובד כוכבים גמר ולא מיתסר עד שישתמשו בהן לעבודת כוכבים: עשה. עשאו לעבודה (ג) מתחילה: חורו לעומאתן ישנה. ולריכה טבילה וביליאות השבת (שבת טו:) מפרש טעמא גורה שמא יאמרו טבילה בת יומא עולה. וקא מיבעיא (וי כלי שנשתמשו בו לעבודת כוכבים ואמרי' במסכת שבת בפ' א"ר עקיבא (דף פג.) משמשיה טמאין שברן כדי לטהרן וחזר וריתכן לעבודת כוכבים ועדיין לא נשתמשו בו מי הדר לטומאה קמייתא או לאו: מי אמרינן ה"מ. דחוזרין לטומאתן ישנה דאורייתא: אבל. טומאת עבודת כוכבים דרבנן היא (ם) וקראי אסמכתא בעלמה: שחר טומחום דרבנו. כגוו ים כלי דמטמאו במשקין דמדאורייתא לא מטמאו משקין כלי ורבנן גזור משום משקה זב וזבה כגון רוקו ומימי רגליו דאב הטומאה נינהו ומטמאו כלי: חדה מגו חדה. כלומר בשהר טומהות נמי מיבעים ליה והחי דנהט עבודת כוכבים שאילה אחרת שוהיאן הנשאלת מתוך פשטה של ראשונה את"ל בשאר טומאות דרבנן לא הדרי הכא מאי: תקרובת עבודת כוכבים של חוכלין מהו מי. סלהא טומאה מינייהו ע"י ביטול או לא: ומיבעי לך כלים. שנשתמשו בהן לעבודת כוכבים אי סלקא טומאה מינייהו כי היכא דסלקא איסורא: כיון דאים להו טהרה. כשארי טומאות במקוה הכא דמקוה דידיה היינו ביטול כיון דאיסורא בטיל מינייהו טומאה ודאי נמי סלקא: כי קמיבעיא לן אוכלין.

ח) [מגילה ב: ב"ק סה:],ב) [בתוספתה דמכילתיןפ"ו ה"ב איתה בוה"ל כל עבודת כוכבי שבטלוהו משרפון באש את שנוהג בו אלוה אסור ואת שאינ מסום מכוים מסור ימנו שמים נוהג בו משום אלוה מותר], ג) סנהדרין ז:, ד) כלים פי"א נמי לא, ו) [דברים יב], נ"ל כלין, ח) כלים ליט (נ"ל כלין, ח) כלים דנטמאו. יעב"ן, ע) כ"ה בדפו"י, י) [בשאר רש"ש],

תורה אור השלם 1. אבד תאבדון את כל המלמות אַשֶּׁר עַבְּדוּ שָׁם אתם את אלהיהם על הָהֶרִים הָרְמִים וְעַל הַגְּבָעוֹת וְתַחַת כָּל עֵץ הַגְּבָעוֹת וְתַחַת כָּל עֵץ . דברים יב ב רענן: ואת חטאתכם ואשרף אתו ּלְאֵיְהֵינִ זְּעֶשְּׁרוּ אַנוּגּ בָּאֵשׁ וָאָכּת אֹתוֹ טְחוֹן הַיִּטֵב עַד אֲשֶׁר דַּקּ לְעָפָּר ואשלר את עפרו אל

הַנְּחַל הַיּרֵד מִן הְהָר: דברים ט כא דברים ט כא ג. אָרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר. יַעשֶׁה פֶּסֶל וּמַפַּרָה תוֹעֲבַת יִיְ מַעֲשֵׂה יְדֵי חָרָשׁ וְשָׁם בַּסְּתֶר וְעָנוּ

יָּיֶל הָעָם וְאָמֶרוּ וְאָמֵן: כְל הָעָם וְאָמֶרוּ אָמֵן: דברים כז טו בּסִילִי אֱלֹהַיהֶם תִּשְׂרָפוּן בָּאֵשׁ לֹא תִּחְמֹר בָּסֶׁף וְזָהָב עֲלֵיהֶם וְלְּקַחְתָּ

לף פן תוְקשׁ בו כי תוֹעַבת יִיְ אֱלְהַיְּף הוּא: דברים ז כה ז. לא תִּשָּׁע לְּךְ אֲשַׁרְה בָּל עֵץ אַצֶּל מִוּבְח יִי בָּל עֵץ אַצֶּל מִוּבְח יִי אַלֹהָיף אֲשׁׁרְ תִּעֲשׁׁה לְּרִי. דברים טז כא

6. שׁפְּטִים וְשׁטְרִים תִּתֶּן לְךְּ בְּכָל שְׁעָרֶיךְּ אֲשֶׁר יְיָ אֱלֹדֶיךְ נֹתֵן לְךְּ לִשְׁבְטֶיךְּ אֱלֹדֶירְ נֹתֵן לְךְּ לִשְׁבְטֶיךְ וֹשְׁפְּטוֹ אֶת הָעֶם מִשְׁפַּט

הגהות הב"ח

(מ) גמ' חור ועשאן הדרא טומאה. נ"ב הכא ליכא למימר כיוו טומאה נמי בטלה דבכלי של ישראל קא מיבעיא ליה של בשל מובד כוכבים אי נמי בכלי של [עובד כוכבים ובעבודת כוכבים של ישראל קאמר דליח ליה ביטול: (3) רש" שטעונה ה גונזה בקרקע ר"ה עשה עשל כולו לעבודת כוכבים מתחילתו: (ד) ד"ה חזרו וכו' וקא מיבעיא ליה כלי: (ס) ד"ה לבל וכו׳ ומרלי. (ו) תום' ד"ה תנהו וכו' ואע"ג דדברי קבלה. נ"ב פי' האי קרא דויאכלו זבחי מתים: (1) ד"ה מה וכו׳ בין לר' יוסי. נ"ב לעיל

תנהו ענין לכלים מכאן אמרו עבודת כוכבים של עובד כוכבים אינה אסורה אלא עד שתעבד ושל ישראל מיד והא בכלים אוקימנא לה אמר קרא יאשר אתם יורשים אותם את אלהיהם מקיש אלהיהם לכלים מה כלים עד שיעבדו אף אלהיהם נמי עד שיעבדו ור"ע דלא מקיש אמר לך את הפסיק הענין ורבי ישמעאל אשכחן עבודת כוכבים של עובד כוכבים דאין אסורה עד שתעבד דישראל דאסורה מיד מנא ליה סברא הוא מדעובד כוכבים עד שתעבד דישראל אסורה מיד אימא דישראל כלל וכלל לא השתא גניזה בעיא איתסורי לא מיתסרא ואימא כדעובד כוכבים אמר קרא יואת חמאתכם אשר עשיתם את העגל משעת עשייה קם ליה בחמא אימא ה"מ למיקם גברא בחטא איתסורי לא מיתסרא

אמר קרא יארור האיש אשר יעשה פסל

ומסכה משעת עשייה קם ליה בארור אימא

ה"מ למיקם גברא בארור איתסורי לא

מיתסרא תועבת ה' כתיב ור"ע דבר

המביא לידי תועבה ור"ע עבודת כוכבים כיון של עובד כוכבים דאסורה מיד מנא ליה אמר עולא אמר קרא יפסילי אלהיהם תשרפון באש משפסלו נעשה אלוה ואידך ההוא מיבעי ליה לכדתני רב יוסף דתני רב יוסף יסנין לעובד כוכבים שפוסל אלוהו שנאמר פסילי אלהיהם תשרפון באש ואידך נפקא ליה מדשמואל דשמואל רמי כתיב ילא תחמוד כסף וזהב עליהם וכתיב ולקחת לך הא כיצד פסלו לאלוה לא תחמוד פסלו מאלוה ולקחת לך ור"ע אשכחן עבודת כוכבים של עובד כוכבים דאסורה מיד דישראל עד שתעבד מגלן אמר רב יהודה אמר קרא ושם בסתר עד שיעשה לה דברים שבסתר ואידך ההוא מיבעיא ליה לכדרבי יצחק דא"ר יצחק מנין לעבודת כוכבים של ישראל שמעונה גניזה שנאמר ושם בסתר ואידך נפקא ליה מדרב חסדא אמר רב דאמר רב חסדא אמר רב מנין לעבודת כוכבים של ישראל שמעונה גניזה שנאמר 3לא תמע לך אשרה כל עץ אצל מובח מה מובח טעון גניזה אף אשרה טעונה גניזה ואידך ההוא מיבעי ליה לכדר"ל יראמר ר"ל יכל המעמיד דיין שאינו הגון כאילו נומע אשרה בישראל שנאמר ישופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך וסמיך ליה לא תמע לך אשרה כל עץ אמר רב אשי יובמקום תלמידי חכמים כאילו נפעו אצל מזבח שנאמר אצל מזבח בעי רב המנונא ריתך כלי לעבודת כוכבים מהו עבודת כוכבים דמאן אילימא עבודת כוכבים דעובד כוכבים בין לר' ישמעאל ובין לר"ע משמשי עבודת כוכבים הן יומשמשי עבודת כוכבים אין אסורין עד שיעבדו ואלא עבודת כוכבים דישראל אליבא דמאן אילימא אליבא דר"ע השתא היא גופה לא מיתסר' עד שתעבד משמשיה מיבעיא ואלא אליבא דרבי ישמעאל דאמר אסורה מיד מאי משמשין גמרינן מה התם עד שיעבדו אף הכא עד שיעבדו או דלמא מינה גמר מה היא אסורה מיד אף משמשיה אסורין מיד מאי איריא דקא מיבעיא ליה ריתך כלי תיבעי ליה עשה רב המנונא משום פומאה ישנה קמיבעיא ליה דתנן סיכלי מתכות פשומיהן ומקבליהן ממאין "נשתברו מהרו חזר ועשאן כלים (6) ייחזרו למומאה ישנה והכי קמיבעיא ליה כי הדרא מומאה ה"מ למומאה דאורייתא אבל מומאה דרבנן לא או דלמא ל"ש ותיבעי ליה שאר מומאות דרבנן חדא מגו חדא קמיבעיא ליה טומאה דרבנן מי הדרא או לא הדרא יאת"ל לא הדרא טומאה דעבודת כוכבים משום חומרא דעבודת כוכבים מי שויוה רבנן כמומאה דאורייתא או לא יתיקו בעי מיניה ר' יוחנן מר' ינאי תקרובת עבודת כוכבים של אוכלים מהו מי מהניא להו בימול למהרינהו מטומאה או לא ותיבעי ליה כלים כלים לא קמיבעיא ליה כיון דאית להו מהרה במקוה ימומאה גמי במלה כי קמיבעיא ליה אוכלין ותיבעי ליה עבודת כוכבי′ גופה עבודת כוכבים גופה סלא מיבעיא ליה

דלית להו טהרה כשארי טומאות במקוה: **וסיבעי ליה עבודם רוכבים**. של אוכלין כגון השתחוה לפת ותיבעי לך אי סלקא טומאה בביטול או לא:

מעשה בתחלה. ופרקינן אין הכי נמי. כלומר עשה הוה ליה למיבעא מיהו רב המנונא לא בעא ריתך אלא משום טומאה ישנה. דתנן כלי מתכות פשוטיהן ומקבליהן טמאים נשברו טהרו. חזר ועשה מהן כלים חזרו לטומאתן הישנה. ומיבעיא ליה הכי הני מילי שחוזרין לטומאה ישנה בטומאה דאורייתא אבל טומאה דרבנן לא הדרא. ותיבעי ליה שאר טומאות דרבנן ואמרינן חדא מגו חדא קמיבעיא ליה טומאה דרבנן הדרא אי י או האוד ומרביע היו הכיחה כי אי שהוחין לי טומאות פנים בטומאות האובים במינה היבים לי או האוד המינה במינה היים א לא הדרא. אם ממצא לומר לא הדרא טומאת עבודת כוכבים כיון דחמירא אוקמוה רבנן אדאורייתא. או דלמא לא שנא, תיקו: בעא מניה ר' יותנן מרי נואי תקרובת עבודת כוכבים כיון דחמירא אוקמוה רבנן אדאורייתא. או דלמא לא שנא, תיקו: בעא מניה ר' יותנן מרי נואי תרובת במינה ב